

Урок мужності

Для учнів 3-4 класів

Розробку підготувала Полтавець Тетяна Володимирівна, учитель початкових класів Переяслав-Хмельницької ЗОШ І-ІІІ ст, №7, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії

Тема: Пам'ять у наших серцях

Мета: ознайомити дітей з подіями Великої Вітчизняної війни, формувати в учнів найбільш значущі цінності: патріотизм і розуміння значення життя як найвищої цінності; сприяти усвідомленню і засвоєнню історичних та національно-культурних традицій українського народу, вчити робити самостійні висновки, спираючись на власні знання, розвивати вміння давати розгорнуті відповіді на запитання, будувати власну зв'язну розповідь, виховувати почуття пошани до учасників війни.

Обладнання: малюнки, які відображають щасливе життя в мирний час та зображають страхіття війни, виставка книг, презентація пам'ятників солдатам, букети живих квітів.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Учитель

Добрий день, любі діти. Сьогодні ми проведемо годину спілкування.

II. Актуалізація опорних знань

«Мозковий штурм»

- Розглянемо і проаналізуємо малюнки. Спробуємо замінити кожен малюнок одним словом. Що ми можемо сказати про малюнки першої групи?

(На малюнках зображена **війна**, зруйновані будинки, стрілянина, налякані і голодні діти...)

Війна! Війна! І знов криваві ріки! І грім гармат, і шаблі дзвін. Могили, сироти, каліки. І сум покинутих руїн. (Олександр Олесь)

- Що ми можемо сказати про малюнки другої групи?

(А на цих малюнках зображений **мир** і спокій, чудова природа, усміхнені діти)

Мир – це все, але все без миру – ніщо. (Віллі Брандт)

III. Оголошення теми і мети уроку

- Сьогодні на уроці ми поговоримо про ...

1. Розгадування ребуса

У
ПАМ'ЯТ **У** **НАШИХ**

(Пам'ять у наших серцях)

IV. Основна частина уроку

1. Розповідь учителя

Учитель

Війна... Велика Вітчизняна війна радянського народу проти фашистських загарбників. Страшна війна минулого століття, пекуча рана, яка болить досі чи не в кожній родині в Україні. Воїни-переможці проявили чудеса героїзму, стійкості, мужності, билися за кожний клаптик рідної землі, до останнього подиху, до останньої краплі крові, вистояли і перемогли.

Для України ціна тієї перемоги жахлива: мільйони людських життів, зруйнована економіка. Кожен другий воїн поліг у боях, кожен другий з тих, хто залишився у живих, був поранений. І сьогодні ми поговоримо про цю війну, долі людей, які були обпалені нею.

Велика Вітчизняна війна – визвольна війна проти фашистської Німеччини та її союзників, складова частина другої Світової війни 1939-1945 років – почалася після нападу Німеччини. Полум'я Другої світової, складовою частиною якої була Велика Вітчизняна війна, палахкотіло цілих шість років. У вир цієї трагедії було втягнуто 61 державу. Битви йшли на території 40 країн Європи, Азії та Африки, неосяжних морських і океанських просторах. Армії воюючих сторін нараховували понад 110 мільйонів чоловік. Війна забрала більше 55 мільйонів людей.

План нападу на Радянський Союз отримав назву «Барбаросса» на честь жорстокого німецького Імператора Фредеріка Барбаросса, який жив у XVI ст., командував лицарським військом і пролив багато людської крові. Назва «Барбаросса» визначає характер війни як жорстокий, винищувальний, руйнівний. Такою війна і замислювалась фашистською верхівкою. Але виконання цього плану було зірване героїчною боротьбою нашого народу.

22 червня 1941 року на світанку без оголошення війни німецькі війська віроломно напали на Радянський Союз.

Земля України, і люди стогнали під поганим чоботом фашистського звіра. Не можна забути ті жахи, що творили нелюди. Фашистські окупанти створили на території України понад 230 концтаборів і гетто. Сотні тисяч військовополонених жінок, дітей, літніх людей, інвалідів стали в'язнями. За час окупації України гітлерівці знищили понад 5 млн. чоловік, 2,4 млн. вивезли на роботи до Німеччини. Не міг терпіти народ такої наруги. Страшним був гнів народу. І малих, і старих переповнювала ненависть до фашистів.

Для нас війна – не тільки минуле, адже вона увійшла у кожен дім, у кожную сім'ю. Вона забрала, поглинула у своєму полум'ї мільйони людей, завдала народові розрухи, муки і гіркоти втрат, які й понині тривожать народну пам'ять.

Пам'ять – це мідна дошка, вкрита буквами, які час непомітно згладжує, якщо іноді їх не поновляти різцем.

(Локк Д.)

Учень

Священна пам'ять в спадок нам дана,
Вона вогонь незгасний запалила,
Там, де солдатська вирита могила,
Де громом прокотилася війна.
Не владний час війни зітерти слід,
І вдячна пам'ять вічно буде жити,
Як кров бійця, живі палають квіти
На тлі печальних мармурових плит.

2. Хвилина мовчання (Запалення свічки вчителем)

Після війни люди довго не могли звикнути до тиші. А потім навчилися цінувати її. Помовчімо хвилину і ми. Подякуймо думкою і серцем тим, хто ціною власного життя приніс нам мир на землю України.

3. Робота за таблицею

1 учень

Серед різноманітних історичних джерел Великої Вітчизняної війни, окремою групою стоять фронтові листи. Їх можна назвати найбільш людяними документами, які розкривають безліч різноманітних питань, але здебільшого висвітлюють духовний стан людини в важких умовах війни. Солдатські трикутники зі штампом польової пошти і сьогодні хвилюють спогадами про суворий час, викликають глибокі і світлі почуття.

Ці маленькі аркуші паперу були безцінним скарбом для кожної родини, яка жила надією на звістку, що підтверджувала, що їх чоловіки, сини, брати – живі і є надія на зустріч. Ці хвилюючі документи по праву завжди займатимуть почесне місце в історії Великої Вітчизняної війни, в історії великого народного подвигу. До них звертатимуться покоління, які не знатимуть, що таке війна.

Фронтові листи... В них відбилися солдатські долі, подвиги на полях бою, велика ненависть до ворога, прагнення до Перемоги і, звичайно, любов. Любов до Батьківщини, до своїх друзів, до своєї родини.

У вересні 1943 року Радянська Армія визволила Гадяцький район Полтавської області. Через кілька днів одержали повістки у військкомат юнаки, які перед окупацією не досягли ще призовного віку. Пішов на війну дев'ятнадцятилітній Михайло Гавриш із села Мартинівки Гадяцького району. Попрощався з рідними, молоденькою вагітною дружиною Мотрею.

«Зі мною, – писав у першому листі додому Михайло Гавриш, – нема взагалі нікого з гадяцьких. Але я вже покомпанював з лубенськими, лохвицькими, а також з київськими. Гарні хлопці, дружно б'ємо гітлерівців».

«Добрий день, мамочко! Спішу повідомити, що я живий, знаходжусь у медсанбаті на лікуванні. 13 червня рано-вранці дістав нещастя. Трішки зачепило правий бік голови. Але не дуже страшно, скоро повернусь у стрій...».

«Ось я знову на передовій. Цими днями вісім разів ходив в атаку, і завжди втікали фрїци. Найближче були за 50 метрів, і то нічого не трапилося...».

«Настрій у мене поволі піднімається, – читаємо у наступному листі. – Уже власноручно знищив кількох ворогів. Раніше їх боявся, а тепер страху не маю, тільки ненависть».

«Не знаю, чи я щасливець, чи що зі мною, але за два з половиною місяці на передовій мене не поранило. Одяг, сумка збиті кулями, а мене не зачепило. У таких вогнях, як у нас були, і день прожити нелегко».

«У минулому листі послав фото. Це я з товаришами у столиці Австрії. Звернули увагу на орден Червоної Зірки на моїх грудях? Йде весна, настрої у мене чудовий. За мною не тужіть. Скоро, відчуваю, війні кінець. Розкажіть Василькові, що тато приїде, а то він і не знає, який я».

Солдат Михайло Гавриш став кавалером двох орденів Червоної Зірки і кількох бойових медалей.

2 учень

З історичних документів ми дізнаємося, що у жовтні 1941 року в селі Єрківці Переяслав-Хмельницького району діяли дві підпільні комсомольсько-молодіжні групи, очолювані комсомольцями, учнями місцевої середньої школи М.М.Яременком і В.Є.Бойком. Згодом ці групи вирости у партизанський загін імені М.О.Щорса.

3 учень

Пісні повоєнних років. Пісня – це наша історія, наша гордість і слава. Під час війни пісні відіграли величезну роль. Вони допомагали воїнам зібрати сили і виграти останній бій, вони нагадували про рідних і близьких, заради яких потрібно було вижити.

«Священная война» – музичний символ Великої Вітчизняної війни.

«Прощайте, скалисте гори» – пісня, наче стрімка морська хвиля.

«Катюша» – пісня вірності.

«Песня о Днепре» – пісня-зброя.

«В лесу прифронтовом» – лірична пісня років війни.

«День Победы» – гімн Перемозі.

(Звучить пісня «Священная война»)

Це були рядки пісні, які закликали своїх синів на боротьбу з ворогом. Це була суть їх гніву, це ж те, про що кожен з них думав! Пісня висловлювалася за всіх відразу, вона увібрала їх душевний вогонь, їх любов до Батьківщини і відданість їй.

4. Вікторина «Кращий знавець фільмів про війну»

(Назвати якомога більше назв фільмів про війну)

5. Презентація фотографій музеїв та пам'ятників

6. Перегляд виставки книг українських письменників

Учень (вірш М. Бажана «Клятва»)

В нас клятва єдина і воля єдина.

Єдиний в нас клич і порив:

Ніколи, ніколи не буде Україна

Рабою фашистських катів!
Ми сталлю з гармати, свинцем з карабіна
Розтрощимо вщент ворогів.
Ніколи, ніколи не буде Україна
Рабою фашистських катів!..
Вкладає меч в руки вірного сина
Наш край, щоб цей меч пломенів.
Ніколи, ніколи не буде Україна
Рабою фашистських катів!
Чекає на ката ганьба й домовина,
Де б чоботом він не ступив.
Ніколи, ніколи не буде Україна
Рабою фашистських катів!
Роззявилась свастики паща зміїна,
Та гада розчавить наш гнів.
Ніколи, ніколи не буде Україна
Рабою фашистських катів!

V. Закріплення

Складання асоціативного куща

Учитель

Звернімо ще раз увагу на ці малюнки, які ми переглядали на початку уроку, спробуємо скласти асоціативні кущі до слів: «мир», «війна».

- Яка пташка є символом миру? (Голуб)

- А чому цю пташку називають «Голубом миру»?

З давніх-давен люди вважають голуба з гілочкою оливи втіленням миру та спокою, ознакою втихомирення розбурханих стихій. А в наш час цей образ став символом боротьби всіх людей світу за мир і дружбу між народами. Відомий іспанський і французький художник Пабло Пікассо намалював у 1949 році «Голуба миру», і його малюнок облетів увесь світ.

VI. Підсумок уроку

Учитель

Як бачите, пам'ять живе і в книжках, і в піснях, і в листах... Ви, діти, наймолодші сини і дочки нашої Вітчизни. Майбутнє України у ваших руках. Від вас залежить, яким воно буде.

Людське безсмертя з роду і до роду

Увись росте корінням родоводу.

І тільки той, у кого серце чуле,

Хто знає, береже минуле,

Хто вміє шанувати сучасне, –

Лиш той майбутнє

Вивершить прекрасне.

Всім, хто поліг у боях, вічна пам'ять! Низький уклін визволителям, які принесли нам таку довгоочікувану весну 45-го, весну Свободи, Життя і Щастя!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Офіційний сайт НІЕЗ «Переяслав» [Електронний ресурс] : – Режим доступу:
<http://www.niez-pereyaslav.com.ua>.
- 2.Національний військово-історичний музей України [Електронний ресурс] : –
Режим доступу : <http://nvi.mu.com.ua>.
3. Цимбалюк Л. Ніхто не забутий, ніщо не забуто: літературно-музична композиція до Дня Перемоги // Сценарії шкільних свят. - К.: Ред. загальнопедагогічних газет, 2003.- (Б-ка «Шкільного світу»).-с.88-92.
4. 60-річчю Великої Перемоги присвячується // Шкільна бібліотека.-2005.- №1.- (Спецвипуск).